

Opis systemu kontroli wewnętrznej w Pyrzycko-Stargardzkim Banku Spółdzielczym

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Cele systemu kontroli wewnętrznej

Celem ogólnym systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Rola Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd, w ramach trzech linii obrony, odpowiada za projektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Stanowisko ds. zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Schemat organizacyjny trzech linii obrony

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i systemem kontroli wewnętrznej są zorganizowane w trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach)

- ✓ **Na pierwszą linię obrony** składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzona przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
- ✓ **Na drugą linię obrony** składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych, niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m. in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.
- ✓ **Trzecią linię obrony** stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony AGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę

adekwatności i skurczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Funkcje kontroli

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

- ✓ Funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
- ✓ Stanowisko ds. zgodności, której zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie,
- ✓ Niezależna komórka audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzeniem audytu w Systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienna działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

Umiejscowienie, zakres zadań niezależności Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej

1. W Banku, w pionie Prezesa Zarządu, działa Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej odpowiedzialna za wykonywanie zadań związanych z niezależnym monitorowaniem pionowym.
2. Do zadań tego stanowiska należy m.in.:
 - 1) przeprowadzanie pionowych testów przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
 - 2) ocena adekwatności i skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych,
 - 3) prowadzenie rejestru nieprawidłowości istotnych i krytycznych,
 - 4) raportowanie o przestrzeganiu kluczowych mechanizmów kontrolnych, obejmujące co najmniej zestawienie wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - 5) administrowanie matrycą funkcji kontroli, w tym pozyskiwanie informacji niezbędnych do przygotowania i aktualizacji matrycy.

3. W ramach funkcji kontroli, Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej odpowiedzialna jest m.in. za zapewnienie zgodności poprzez:
 - 1) weryfikację bieżącą pionową, w przypadku gdy ta weryfikacja nie została przypisana innym pracownikom lub komórkom organizacyjnym w ramach drugiej linii obrony,
 - 2) testowanie pionowe przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych, zapewniających osiągnięcie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
4. Pracownicy mają w jednoznaczny sposób przypisane w regulacjach wewnętrznych/zakresach czynności odpowiedzialność związaną z monitorowaniem pionowym i poziomym oraz posiadają odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie związanym z realizacją tych zadań.
5. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:
 - ✓ celów systemu kontroli wewnętrznej;
 - ✓ złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych;
 - ✓ liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych;
 - ✓ ryzyka zaistnienia nieprawidłowości;
 - ✓ zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii;
 - ✓ zasady proporcjonalności.

Ocena skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu. Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej sporządzone okresowo informacje o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem:

- ✓ adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- ✓ skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- ✓ zapewnienia niezależności Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
- ✓ zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracownika tego stanowiska,